

The background features a photograph of classical stone columns with ornate capitals. A large, solid red shape, consisting of a triangle and a parallelogram, is overlaid on the right side of the image, partially obscuring the columns.

VAKDIDACTISCH MODEL WERELDORIËNTATIE

- ▶ Een handvat voor het vormgeven van lessen bij Geschiedenis, Aardrijkskunde en Natuur- & techniekonderwijs

TWEE FUNDAMENTEN

1. De fasen van een les
2. Multiperspectiviteit

The background of the slide is a composite image. On the left, a diver in a black wetsuit and blue mask swims towards the right. On the right, the head of a whale is visible, facing left towards the diver. The background is split diagonally from the top-left to the bottom-right. The upper-left portion is dark blue with a white diagonal line pattern. The lower-right portion is a solid bright red.

Fase 1: ontmoeten/waarnemen

In deze fase introduceer je een ontwerp bij je leerlingen op een manier en niveau die bij hen past.

Je kunt hierbij denken aan een verhaal/prentenboek, presentatie, lezing, museumbezoek, etc.

- Kennismaken
- Oproepen van voorkennis
- (mis)concepten
- Stereotypen/vooroordelen

An aerial photograph of a soccer field with white markings, including a center circle and a goal area, is partially visible on the left side of the slide. The field is surrounded by a dense forest with trees showing autumn foliage in shades of green and yellow. The right side of the slide is a solid red background with white diagonal lines in the top-left corner.

Fase 2: herkennen

In deze fase ga je met je leerlingen aan de slag met het onderwerp door het geven van meer inhoudelijke informatie. Doordat ze meer kennis vergaren zijn ze in staat vergelijkingen te maken met zaken die nu spelen.

Deze fase kan op elk moment in dit model voor- of terugkomen. Hij staat niet vast.

- **Verbreden van het tijds- en wereldbeeld**
- **Vergelijk heden met het verleden**

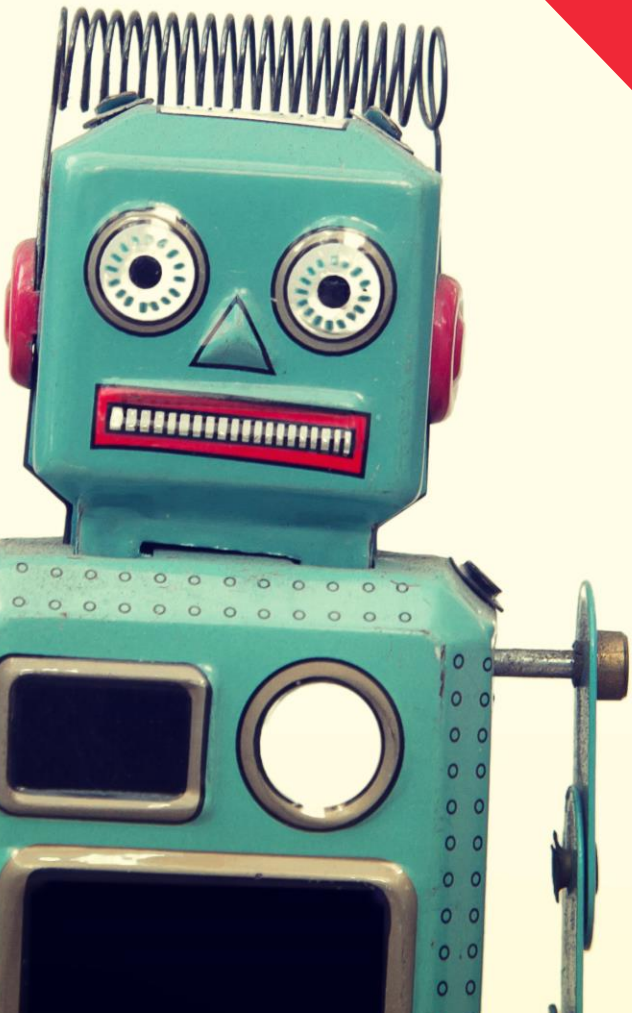

Fase 3: verklaren

Doordat je leerlingen vertrouwd zijn geraakt met het onderwerp, er meer vanaf weten en parallellen kunnen herkennen zijn ze uiteindelijk in staat om bepaalde gebeurtenissen of ontwikkelingen te duiden en te verklaren.

Verklaringen ontdekken voor verschijnselen, gebeurtenissen, ontwikkelingen en personen met behulp van de relaties tussen verschillende perspectieven (oorzaak- gevolg relaties, algemene regels, processen, veranderingen in de tijd, ...)

Multiperspectiviteit.

Fase 4: waarderen

In deze “laatste” fase zijn je leerlingen in staat een oordeel te vellen over hetgeen ze geleerd hebben. Ze kunnen dan vanuit hun eigen standplaatsgebondenheid een uitspraak doen over de gebeurtenissen of ontwikkelingen uit het verleden.

**Kritische meningsvorming (verschillende standpunten):
ontwikkeling historisch besef. Meerdere standpunten.**

MULTIPERSPECTIVITEIT

- ▶ Je kunt de wereld bekijken vanuit verschillende perspectieven

MULTIPERSPECTIVITEIT

Naast de fasen dien je rekening te houden met multiperspectiviteit. Multiperspectiviteit betekent dat een onderwerp vanuit verschillende inhoudelijke invalshoeken ('perspectieven') bekeken kan worden. Dit is relevant omdat in de wereld waarin wij leven vrijwel altijd meerdere aspecten een rol spelen. Door de combinatie van verschillende perspectieven wordt het tijds-, wereld- en mensbeeld vanuit verschillende invalshoeken verrijkt.

Dit is een belangrijke voorwaarde om te komen tot beelden, inzichten en meningen over de wereld waarin we leven, de mensen om ons heen en onszelf. Vanuit een centraal perspectief, in dit geval het verleden, spelen één of meerdere van onderstaande perspectieven een rol. Overigens is mogelijk deze indeling verder te verfijnen of perspectieven toe te voegen naar gelang het onderwerp dat je behandelt.

VOORBEELDEN VAN MULTIPERSPECTIVITEIT GES

- **Tijdsperspectief:** Hoe hangt dit onderwerp samen met 'vroeger'? Welke veranderingen zijn opgetreden? Wat gaat er in de toekomst gebeuren?
- **Economisch perspectief:** Hoe hangt het onderwerp samen met het levensonderhoud van mensen? Wat voor werk doen ze, wat verdienen ze, waar geven ze dat aan uit?
- **Sociaal perspectief:** Hoe hangt het onderwerp samen met de manier waarop mensen met elkaar omgaan?
- **Politiek perspectief:** Hoe hangt het onderwerp samen met macht en machteloosheid, bestuur, regels en sancties?
- **Cultureel perspectief:** Hoe hangt het onderwerp samen met de zin- en vormgeving van mensen: religie, kunst, techniek, feesten, rituelen, waarden en normen?
- **Individueel perspectief:** Hoe hangt het onderwerp samen met gevoelens en emoties van mensen? Met het gedragspatroon van mensen met het oog op gezondheid en redzaamheid?
- **Ruimtelijk perspectief:** Hoe hangt dit onderwerp samen met de manier waarop de ruimte is ingericht?
- **Natuurlijk perspectief:** Hoe hangt dit onderwerp samen met de levende en de niet-levende natuur en de manier waarop mensen daarmee omgaan?
- **Technisch perspectief:** Hoe hangt het onderwerp samen met hoe dingen ontworpen en gemaakt zijn door mensen?